

POZSGAY PÁRTOT ALAPÍTOTT

Háromszáz ember préselődött össze a Budai Vigadó dísztermében, az előtérben szorgos szervezők osztogatták a belépési nyilatkozatokat, a szépen nyomtatott elvi programokat, és a teremben egymás sarkát taposta a fél magyar „szellemi protokoll”, főként persze Pozsgayék barátai. De megtalálhatók voltak a politikai élet olyan erősségei is, mint Beke Kata, Szürös Máttyás vagy Király Zoltán.

Nem véletlen, hogy a porondra lépő alapító atya, Pozsgay Imre a már több mint három esztendővel korábbi, lakitelki találkozó emlékeire utalt első szavaival: „Ugyanilyen esős, őszi napon, egy hajdani sátor alatt indult utnak az a mozgalom, de annak a kezdeményezésnek lényegét elmosta a történelem.”

A politikus – saját bevallása szerint – olyan eszméket, gondolatokat kíván most feltámasztani, amelyek után a nemzet azóta is vágyakozik. „Minden egészen összetört”, idézte a költőt, s ebből a kiindulópontból kell az elmúlt egy esztendő történetét is elemezni. Nagy szükség van olyan politikai mozgalomra, amely nélkül a rendszerváltás nem lehet teljes. A hajdani reformer sietett leszögezni: a választások, a parlament illetékességét nem vonja kétségbe akkor sem, ha némely dologban az átalakulás során rossz sorrendet választottak. A szónok kifogásolta a magyarországi pártosodás hevenyészett, elkapkodott jellegét. Szerinte a nép döntött a rendszerváltásról, de nem arról, hogy tartalmában milyen legyen az új rend. Mozgalmával ezt a kor-

rekciót akarja kiküzdni. „Ha a nép úgy érzi, hogy nincs választása, azzal tüntet, hogy nem választ” – mondta.

A párt centrumjellege abban nyilvánul meg, hogy elutasít minden szélsőséget, amely a durva rendkövetelés bonapartista szándékát kívánja érvényesíteni. Nem kívánnak az elégedetlenségből tőkét kovácsolni. Választott értékeik jelző nélküliek: humanizmus, szolidaritás,

Tudomásul kell venni, hogy a demokrácia nem parlamenti klub, ahol megválasztása pillanatától mandátuma lejártáig kényelmesen lézenghet a képviselő. El kell fogadni, hogy ha a választó ízlése megváltozott, ezt a irányváltást a képviselő is köteles követni.

Pozsgay ezután szót emelt az intézmények szétesése ellen, mondván: képtelenség, hogy a kultúra és az iskola-

évtizedei alatt a nemzet elvesztette szolidaritási készségét, s ez mutatkozik meg a szakszervezetek gyengeségében, akadozó működésében. Indulatosan felemelte hangját, amikor arról szólt, hogy meg kell békülnünk egymással, s szerinte a bukott rendszer idején mindenki cselekedett annyi jót, amivel megváltotta magát esetleges bűneitől. Ami történt, tartozzon ezután a

esélyegyenlőség, nyitott nemzet. Az Nemzeti Demokrata Szövetség leendő vezére a tudósító számára homályos fejtegetésbe bocsátkozott az alkotmányozásról, amely csak akkor lehet teljes, ha a nép jóváhagyja.

rendszer intézményei hónapok alatt destabilizálódnak. Az oktatásban szigorú társadalmi felügyeletet kell bevezetni az esélyegyenlőség jegyében.

Aggalmát nyilvánította ki amiatt, hogy a Kádár-rendszer

magánéletre. Ezután következett a legkülönösebb, már többször elmondott paradoxon. Pozsgay szerint tudniillik az destabilizálja az országot, aki stabilizálja a parlamentet. BUJAK ATTILA

HORDÓVISSZHANG

Tegnap reggel, a piros Kurírban pontot tettünk egy nyolc hónapja tartó ügyre, ama bizonyos parlamenti „Hordót a...” kezdetű bekiabálásra. Tisztességesen, legalábbis hitünk szerint tisztességesen elmondtuk a történetet, döntéseink hátterét, s beszámoltunk arról is: mit végeztünk, illetve, mit nem végezhetünk el. A hordó-ügyhöz néhány nyilatkozatot is kértünk. Az alábbiakban ezt olvashatják.

EÖRSI MÁTYÁS,
az SZDSZ parlamenti frakciójának képviselője:

A parlamenten belül is erősödnek a szélsőséges tendenciák

– A véleményem mit sem változott az első pillanattól kezdve. Mindegy, hogy mi hangzott el a parlamentben, mert szerintem önmagában nem sokat oszthatok meg, hogy ül-e egy antiszemita képviselő a széksorokban vagy nem. A hordóügyben az a legfigyelemre méltóbb, hogy azt az állítást, mely szerint elhangzott az ominózus óbégatás („Hordót a zsidóknak!”) mindenki elhitte. Ez arra utal, hogy a közvélemény – beleértve az MDF-elnökségi tagokat is – elhiszi, hogy ez benne van a „játékban” mint szomorú lehetőség. Ha ehhez még hozzátesszük, hogy a Magyar Köztársaság egyik bírójától minden következmény nélkül meg lehet kérdezni, hogy zsidó-e, világos a következtetés: ebben az országban igen sötét erők léptek színre. En bízom abban, hogy ezek az erők a parlamenti demokrácia megszilárdulásával elszigetelődnek. Én nem állítom, hogy elrontottuk, hogy ez a játszma le van játszva, hisz előre tudtuk, hogy a pluralista berendezkedés felszínre hoz minden sötétet. Csak a következő választásokon derül majd ki, hogy van-e valóságos társadalmi támogatásuk. Ezért a parlamenten kívüli erőket most nem foglalkozom. De a parlamenten belül is erősödnek a szélsőséges tendenciák. Kulcskérdés, hogy ebben a helyzetben a miniszterelnök körül csoportosuló – magukat centrumnak kikiáltó – politikusok mit

tesznek. Kellő határozottsággal elutasítják-e a durva megnyilvánulásokat, vagy pedig – hivatkozva az egykori szalámitaktikára – továbbra is szövegben maradnak velük. A döntés az ő kezükben van.

CSURKA ISTVÁN, MDF:

Újabb sanda, alantas, bajkeverési szándék

Öngólt lőtt a Kurír. Ezt a nem is tudom, minek nevezzem – tán a magyarokdás lenne rá a legjobb szó – nem igazán értem. Férfiasabb lett volna egyszerűen elismerni, hogy tévedtünk, mint így összemazatosolni még egyszer. A cikk utolsó harmadában hozzátett, ide nem tartozó dolgok a Szent Koronától a különböző képviselői megnyilvánulásokig újabb sanda, alantas, bajkeverési szándékról tanúskodnak. Akit egyszer hazugságon kapnak rajta, mint ez esetben a Kurírt, annak semmi erkölcsi alapja nincs ilyesmire. Az a kötelessége, hogy összeszedje magát, tegye jóvá a tévedését, mert az egész társadalom ezt várja tőle.

ZOLTAI GUSZTÁV,
a MIOSZ ügyvezetője:

Köszönetet mondunk a Kurírnak

Megnyugtatónak tartom, hogy az a bizonyos ominózus kijelentés feltehetően nem hangzott el. Mi azért tiltakoztunk, mert ügyességi vizsgálatot kívántunk az ügyben. Az eredményt elfogadtuk. Ezzel együtt köszönetet mondunk a Kurírnak, és nagyon örülünk annak, hogy ez valóban nem hangzott el.

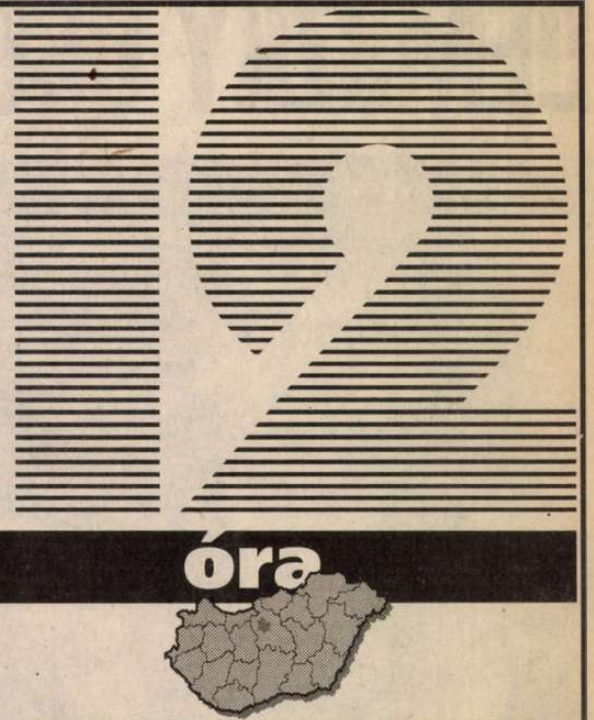
Napirenden a „napirend előtti”

A napirend előtti felszólalások dolga nem szabályozatlan a parlamentben. Az értelmezéssel van gond: mi számít rendkívüli ügynek, mi indokolja a „músonon kívüli” hozzászólásokat. Azaz dehogys músonon kívüliek! Olykor a műsor maga a „rendkívüli ügyben” kifejtett mondanó.

Nem véletlenül esett sok szó erről Szabad György sajtótájékoztatóján. A hét elején ugyanis két, különösen emlékezetes szöveget is elhangzott a kivételes megszólalási lehetőség örve alatt: Dénes Jánosé és G. Nagyné dr. Maczó Agnesé. Mert, ugye, az említett hölgy többször vissza is szólt az elnöknek, amit – így fogalmazott a Kurír igen tisztelt munkatársa, azaz én – Szabad György házelnök meglehetősen önuralommal fogadott. Az Országgyűlés elnöke ezt hallván elmosolyodott, hogy lám, ilyen a sajtó. Mert volt újság, amelyik éppenséggel megdicsérte Maczó Agnesét, mert hősiesen szembeszállt a pulpituson ülő Szabad Györggyel. Mindenesetre a jelenlevők szolid derültsége mellett pontokba foglalva (is) kifejtette véleményét az ominózus szövegtől: 1. Láthatólag Maczó Agnes emlékeztetésében nem maradt meg az a körülmény, hogy amivel kezdte felszólalását, arról már valaki más szólt a T. Házban. 2. A „rendkívüli tárgy” megközelítése maga a felszólalás tizenkettedik percében sem volt egyértelmű. Mindehhez – már a konkrét üggyől elvonatkoztatva – hozzátette, önmaga pozíciójától eltávolodva: „Az elnök egyébként védi ezt a műfajt”, de szeretné, ha a megfelelő helyére kerülne.

Egyébiránt a valóban spontán előkerült téma kapcsán Soltész István, az Országgyűlés főtitkára megismertette a sajtó képviselőit egy felméréssel, amely szerint egy esztendő alatt (1990. és 1991. május 2. között) 248 napirenden kívüli felszólalás hangzott el a parlamentben; 59,3 százalékuk kormánypárti, 40,7 százalékuk ellenzéki és független képviselőktől. A pártok százalékában mért sorrendje e tekintetben: MDF: 21,8, SZDSZ: 20,6, Kiszagdapárt: 18,5, MSZP: 10,9, Fidesz: 6,9, KDNP: 2,4. A függetlenek arányszáma szintén 2,4 százalék volt, míg a kormány a rendkívüli hozzászólások 16,5 százalékát „teljesítette”. (Utóbbi kategóriákba tartoznak olyan mondanók is, amelyeket kétséget kizáróan kormánytisztviselői minőségben mondtak el.)

Az új hárszabály feltehetően konkrétan meghatározza a napirend előtti felszólalások lehetőségét, módját és esetleg időtartamát. Persze lehet, hogy sajnálni fogjuk, mert néhány igazán visszatevő szöveg azért el is áruja gazdáját. Ha így vesszük, nem is baj, hogy elejétől a végéig elhangzott egyik-másik. De csak ha így vesszük; különben egyáltalán nem vagyunk rájuk vevők. B. GY.

TANÁCSKOZTAK JUSTITIA PAPJAI

A bírósági szervezet átalakítására vonatkozó törvény parlamenti elfogadását és a bírók tekintélyének, erkölcsi tisztaságának védelmét sürgették a Magyar Bírői Egyesület pénteki nagyválasztmányi gyűlésén. A több mint hétszáz bírói képviselő választmányi tagokat dr. Horeczky Károly, az egyesület elnöke tájékoztatta a tavalyi megalakulás óta végzett munkáról.

REVERENDA A HADSEREGBEN

Megfogyva bár címmel kiállítás nyílt pénteken a Hadtörténeti Múzeumban, ahol a magyar katonai lelkészet mutatják be az 1945 és 1951 közötti időszakban. A kiállítást Raffay Ernő honvédelmi államtitkár nyitotta meg. Emlékeztetett arra, hogy a tábort lelkészet a Rákóczi-idők óta működött a magyar katonaságnál egészen 1951-ig. Utalt a lelki segély fontosságára a hadseregben, és bejelentette, hogy az elgondolások szerint kísérleti jelleggel ismét bevezetik a tábort lelkészet intézményét néhány budapesti alakulatnál. Fontosnak tartotta kiemelni, hogy a hitelet gyakorlásának lehetővé tétele nem jelenti a keresztény kurzus elindítását.

MEGEMELTÉK A GÉPKOCSI-ÁTALÁNYDÍJÁT

Saját személygépkocsi hivatalos célú használata esetén a jövőben 6,50 Ft/km összeget kell költségterítésként kifizetni az eddigi négy forint helyett. Ehhez az összeghez jön még a járműtípusonként eltérő üzemanyagnorma ellenértéke. Ha a saját gépkocsi a munkaviszony létesítésének előfeltétele, akkor költségterítésként 7,20 Ft/km-t kell fizetnie a munkáltatónak az üzemanyagnormán felül. A Magyar Közlöny 51. számában megjelent rendelet a kihirdetés napján életbe lépett.

PETHŐ-DÍJ ÚJSÁGÍRÓKNAK

A Hemingway Alapítvány Pethő Sándor-díjat alapította. A kétszázötvenezer forintos díjat a kuratórium döntése alapján évente március tizenötödike alkalmából adják át. A kuratórium a nyomtatott sajtóban publikáló hírlapírók részére hirdet pályázatot. A pályázat feltétele: az igényes magyar stílus követelményeinek megfelelő, magas színvonalú, kiemelkedő publicisztikai írás, tényfeltáró riport az ország társadalmi, politikai, gazdasági vagy kulturális életéről. Pályázni lehet mind cikkel, mind cikksorozattal. A kuratórium jogosult személy szerint is felkérni hírlapírókat a pályázaton való részvételre. A kuratórium újságírói életművet is díjazhat.

HATPÁRTIAK AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGRÓL

Az Alkotmánybíróság jog- és hatáskörét érintő megbeszélést kezdtek pénteken a parlamenti pártok, illetve a független képviselői Duna-parti irodaházukban. Az eszmecsere meghívta az Alkotmánybíróság elnökét is, Sólyom László azonban az első találkozási levélben mentette ki magát, mert a testület pénteken teljes ülésén foglalkozik a kárpótlási törvény alkotmányosságát „firtató” köztársasági elnöki megkereséssel. A megbeszélések célja az igazságtizsgálat új rendjének kidolgozása. Az átalakításhoz időre van szükség, azt azonban csak fokozatosan, az ország teherbíró-képességét figyelembe véve, a kormány által meghatározott ütemben lehet elvégezni. A találkozót megelőzően az Alkotmánybíróság is megküldte tervezetét, amely jelzi: a testület maga is kívánja az Alkotmánybíróságról szóló törvény felülvizsgálatát, a szükség szerinti változtatásokat.

BOLDOGSÁG PÁRT

Az idősök, a szegények, az etnikai és vallási kisebbségek, a bármiféle elnyomás alatt élők, valamint a lelki, testi kórbán szenvedők ügyének képviselőjét vállalja a nemrég bejegyzett Boldogság Párt. Az alapítók meggyőződése szerint a társadalom egészének boldogulásához az egyének személyes szabadsága és ennek érzelmi megélése: a boldogság vezethet.

HALÁL A LAKOSSÁGI FÓRUMON

A tragikus helyzetre jellemző körülmények között halt meg egy idős ember Tatabányán, a mésztelepi lakónegyed művelődési házában tartott lakossági fórumon. Az önkormányzati képviselő által szervezett találkozó résztvevői mostoha életkörülményeikről szóltak, meglehetősen ingerülten. Az idős ember, aki szintén panaszaira keresett orvoslást, váratlanul rosszul lett, s mivel a művelődési házban már másfél éve leszerelték a telefont, csak későn tudták értesíteni a mentőket, a segítség elkésett.